

בש"פ 6054/24 - מדינת ישראל נ' עדיאל קורליאונה

בבית המשפט העליון

בש"פ 6054/24

לפני: כבוד השופט יוסף אלרון

המבקשת: מדינת ישראל
נגד

המשיב: עדיאל קורליאונה
בקשה שיטית להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק
סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996

בשם המבקשת:
בשם המשיב:

עו"ד מוטי אזולאי

החלטה

1. לפניי בקשה שיטית להארכת מעצרו של המשיב לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים).

2. בתמציתית יתואר, כי המשיב נעצר עד לתום ההליכים המשפטיים לאחר שהוגש נגדו כתב אישום המייחס לו עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, קבלת נכסים שהושגו בעוון, זיוף מסמך בכוונה לרמות ושימוש במסמך מזויף.

סוגיית מעצרו של המשיב נדונה מספר פעמים על ידי בית משפט זה (ראו החלטת השופט ח' כבוב ב- בש"פ 3427/24 מיום 1.5.2024 וההפניות שם (להלן: החלטת השופט כבוב)). מאחר שהשתלשלות הדברים נסקרה בהחלטות קודמות, לא אשוב לפרטה באריכות כעת. אסתפק בכך שאציין כי בהחלטת השופט כבוב, הוארך מעצרו של המשיב ב-90 ימים, תוך שנכתב כי "טוב יעשה בית משפט השלום בירושלים, אשר דן בהליך העיקרי בעניינו של המשיב, אם יאיץ את שמיעת התיק [...]". כחודש לאחר שניתנה החלטה זו, נגזר דינו של המשיב בתיק נוסף שהתנהל נגדו (ת"פ 14254-09-20) ל-12 חודשי מאסר בפועל שירוצו במקביל למעצרו במסגרת ההליך דנן. שני הצדדים הגישו ערעור על גזר הדין ודיון בערעורים עתיד להתקיים ביום 29.10.2024.

3. בגדרי הבקשה שלפניי, טענה ב"כ המדינה כי לא ניתן לאיין את המסוכנות שנשקפת מהמשיב שלא בהחזקתו מאחורי סורג ובריה. נטען, כי מסוכנותו נלמדת מהיקף המעשים שמיוחסים לו בכתב האישום; מהתחכום שבהם בוצעו; מעברו הפלילי המכביד הכולל 25 הרשעות קודמות; ומתסקירי המעצר שהוגשו בעניינו.

אשר להתקדמות ההליכים בתיק העיקרי, צוין, בין היתר, כי אלה נדחו בתחילה מספר פעמים לצורכי הידברות. שמיעת הראיות החלה ביום 28.1.2024 ועד כה התקיימו 4 דיוני הוכחות שבמהלכם נשמעה עדותם של 7 עדי תביעה, כאשר מועדים נוספים נקבעו לימים 19.9.2024, 9.10.2024, 17.11.2024 ו-24.11.2024.

ב"כ המדינה הדגישה בנימוקיה כי היא אינה חולקת על כך שקצב ההתקדמות "אינו משביע רצון", אך לצד זאת עמדה על כך שהאחריות לדבר אינה רובצת לפתחה.

4. מנגד, ב"כ המשיב טען בדיון לפניי כי המדינה היא שנושאת באחריות לקצב התקדמות ההליך, תוך שעמד על "נקודות ציון" שבהן אירעו לטענתו עיכובים לנוכח התנהלות המדינה.

ב"כ המשיב הוסיף והדגיש את פרק הזמן הממושך שבו המשיב עצור מאחורי סורג ובריה. עוד ציין כי ההמלצה המובאת בתסקיר המעצר אינה כובלת את בית המשפט, ומשכך, בנסיבות העניין, אין מקום לעמדתו להיעתר לבקשה להארכת המעצר.

5. דין בקשת המדינה להארכת מעצרו של המשיב להידחות.

בבואו של בית המשפט לדון בבקשה להארכת מעצרו לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, עליו לאזן בין זכות הנאשם לחירות, בראי חזקת החפות העומדת לו בשלב זה של ההליך, לבין האינטרס שבהבטחת שלום הציבור וביטחונו, תוך שמירה על תקינות ההליך המשפטי (להרחבה ראו: בש"פ 85/21 מדינת ישראל נ' מחאג'נה, פסקאות 8-14 (19.1.2021) (להלן: עניין מחאג'נה)). בהתאם, ככל שההליך העיקרי מתארך ותקופת המעצר מתמשכת - כך נעה נקודת האיזון אל עבר הגנה על חירותו של הנאשם (בש"פ 2546/21 מדינת ישראל נ' עודה, פסקה 17 (26.5.2021) (להלן: עניין עודה); עניין מחאג'נה, בפסקה 10)).

6. בענייננו, מבלי להקל ראש בטענות ב"כ המדינה ביחס למסוכנות המשיב, נקודת האיזון בעת הזו מורה כי יש לשחררו ממעצר עד תום ההליכים.

כתב האישום מושא ההליך דנן הוגש ביום 15.11.2021, היינו לפני קרוב לשלוש שנים. מאז, ההליך העיקרי עודנו מצוי בשלבים התחלתיים, כאשר עד כה נשמעו 7 עדי תביעה בלבד במסגרת 4 דיוני הוכחות, בדיוק כפי שבמועד הגשת הבקשה הקודמת להארכת מעצר התקיימו 4 דיוני הוכחות בלבד. משמעות הדבר היא כי חרף האמירה המפורשת בהחלטת השופט כבוב לפיה ראוי להאיץ את שמיעת ההליך, קצב ההתקדמות, כך נדמה, נותר כשהיה.

7. עם מצב דברים מעין זה אין להשלים. העובדה שהליך הפלילי בבית משפט שלום מתנהל במשך קרוב לשלוש שנים, כאשר פרשת התביעה טרם הסתיימה, מלמדת כשלעצמה על פגיעה קשה וחמורה בזכותו של הנאשם לחפות ולהליך הוגן, תוך גרימת עינוי דין. גם האינטרס הציבורי המצוי בניהול יעיל וענייני של הליכים פליליים נפגע מכך אנושות (ראו: יוסף אלרון "המשפט הפלילי - על צומת דרכים" ספר סלים ג'ובראן 841 (אהרן ברק ואח' עורכים 2023)).

8. בתוך כך, יש להדגיש כי אין לקבל את טענת ב"כ המדינה בדבר הליכי הידברות כאלה ואחרים שהתנהלו בין הצדדים, כהצדקה להימשכות ההליכים. כפי שצינתי פעמים רבות, קיומו של משא ומתן בין הצדדים אינו אמור להשפיע על התקדמות ההליך העיקרי (בש"פ 7219/23 מדינת ישראל נ' טספאיה, פסקה 8 (8.10.2023) וההפניות שם). או במילים פשוטות: ניסיונות הידברות לחוד - ושמיעת ראיות לחוד.

9. לנוכח האמור, רואה אני לשוב ולציין את שהצעתי בעבר באשר לשינוי המתבקש באופן שבו נידונות בקשות להארכת מעצר:

"מתבקש בעניין זה שינוי חקיקתי, שעל פיו שלוש או ארבע הבקשות הראשונות להארכת מעצרם של נאשמים לפי סעיף 62 לחוק המעצרים תוגשנה לבית המשפט שבו מתנהל תיק המעצר, ותידונה על ידי נשיא בית המשפט. לטעמי, שינוי חקיקתי שכזה יביא למודעות גדולה יותר ומעורבות הכרחית של נשיאי בתי המשפט באשר להתקדמות תיק המעצר לצד שמיעת התיק העיקרי, ויאפשר התנהלות מבוקרת, מפוקחת יותר, ובכלל זה ניווד שופטים בתוך בית המשפט לצורך מתן קדימות לתיקים בהם נדרש זמן שיפוטי רב יותר מהמקובל, כאשר ברקע נלקחת בחשבון שהותם של הנאשמים במעצר עד שיוכרע דינם" (בש"פ 4120/19 מדינת ישראל נ' עודה, פסקה 28 (4.7.2019); כן ראו: עניין מחאג'נה, בפסקה 14; עניין עודה, בפסקה 21).

אני סבור ששינוי שכזה אינו רק הכרחי ונחוץ - הוא צו השעה. זאת, לנוכח התמשכות ההליכים הפליליים בבתי המשפט בערכאות הדיוניות. במהלכם, נאשמים אשר עדיין עומדת להם חזקת החפות נמצאים במעצר עד תום ההליכים לתקופות ממושכות, ומכאן גם ריבוי בקשות להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים. בקשות אלה מוגשות לא רק בתיקים פליליים חמורים ומורכבים המתנהלים בבתי

משפט מחוזיים, אלא אף בתיקים בבתי משפט שלום בעבירות שחומרתן פחותה.

10. מכל מקום, ועד אשר המחוקק ייתן דעתו לעניין, יש לומר בקול חד וברור - ניהול ההליך הפלילי ביעילות אינו רק זכותו של הנאשם העומד לדין, זוהי חובתה של החברה אשר בוחרת להעמידו לדין. שומה אפוא על בתי המשפט, התביעה, הסניגורים, וכלל הגורמים הרלוונטיים לשים זאת תמיד לנגד עיניהם.

11. סוף דבר: הבקשה נדחית.

חלף המעצר, המשיב ימשיך בריצוי עונש המאסר בפועל שנגזר עליו ב-ת"פ 14254-09-20, בכפוף לכל החלטה שתתקבל על ידי ערכאת הערעור שדנה בערעורי הצדדים על גזר הדין בתיק זה.

יובהר, כי לעניין ההגבלות שתחולנה על המשיב במהלך מאסרו - דינו יהיה כדין אסיר (ולא עציר), כך שלא שתוטלנה עליו מגבלות נוספות כלשהן בשל ההליך דנן.

כמו כן, במסגרת ההליך דנן, אני מורה לבית משפט השלום לקיים דיון עד ליום 22.8.2024 ביחס לקביעת חלופת המעצר שבה ישהה המשיב והתנאים המגבילים שיחולו עליו, היה וההליך לא יסתיים בטרם גמר ריצוי עונש המאסר בפועל הנ"ל.

ניתנה היום, ח' אב תשפ"ד (12 אוגוסט 2024).

יוסף אלרון
שופט